בית משפט השלום בירושלים

ת"א 8244-09-18

לפני **כבוד השופט מוחמד חאג' יחיא**

התובע **פלוני**
ע"י ב"כ יוסי צור

נגד

הנתבעת **המאגר הישראלי לביטוחי רכב בע"מ**
ע"י ב"כ עו"ד עוזי לוי ואיתיאל שופר

פסק דין

1) מונחת לפניי תביעה לפסיקת פיצויים לפי חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה-1975 (להלן: "חוק הפיצויים"), בעטיה של תאונת דרכים אשר אירעה לתובע ביום 3.10.2017 (להלן: "התאונה"). במועד התאונה, ביטחה הנתבעת את רכב התובע בביטוח חובה.

2) הצדדים חלוקים ביניהם, בעיקר, בשאלת גובה הנזק.

<u>תמצית טענות הצדדים</u>

3) התובע יליד שנת 1972 (בן כ-48.5 כיום), טוען בין השאר, כי כתוצאה מהתאונה הוא נפגע בכל חלקי גופו, בעיקר בגפיים התחתונות. הוא סבל גם משפשופים וחבלות בזרועותיו ובכפות ידיו. ממקום התאונה, פונָה התובע באמצעות מונית לקבלת טיפול רפואי ב-"טרם" ושם נמצא שבר ברגלו הימנית. התובע הועבר באמבולנס לבית החולים. שם עבר ניתוח לצורך קיבוע השבר ואושפז עד יום 17.12.2017 (75 ימים מיום התאונה). ביום 4.1.2018 עבר התובע ניתוח נוסף לקיבוע הרגל באמצעות פלטינה ואושפז עד יום 11.1.2018 (7 ימים). התובע טוען, כי מאז התאונה הוא סובל מכאבים בכל חלקי גופו אשר מקשים עליו בחיי היום-יום, בתפקוד בכלל וגם בכושר השתכרותו, דבר שהביא להפסקת עבודתו כליל כאיש תחזוקה בבית ספר בשירות עיריית ירושלים (להלן: "המעסיקה").

4) הנתבעת טוענת מנגד, בין השאר, כי אומנם נפגע התובע בתאונה אך לנכותו הרפואית אין משמעות תפקודית. התובע בחר שלא לשוב למעגל העבודה לאחר התאונה ולא עשה כל מאמץ לשם כך, למצער להשתלב בשוק העבודה בהתאם ליכולותיו. על כן, אין מקום לפסוק לו פיצוי בגין הפסדי שכר לעתיד לפי האומדן שהוא עותר לו.

<u>הנכות הרפואית</u>

5) ביום 27.11.2018 ניתן תוקף של החלטה להסדר דיוני בין הצדדים לפיו מונה מומחה מוסכם ביניהם בתחום האורתופדיה, ד"ר ר' מושיוב (להלן: "המומחה"). המומחה בדק את התובע ביום 23.12.2018 ונתן את חוות דעתו הרפואית ביום 24.2.2019 (להלן: "חוות הדעת").

6) לפי חוות הדעת, בעת בדיקתו, התלונן התובע לפני המומחה בגין כאבים בברך ובשוק ימין, כאשר הכאבים מלווים בהגבלת תנועות, בנפיחות ובצליעה. התובע גם התלונן שהוא מתקשה בפעילות פיזית, בעמידה, בהליכה, בנשיאת משקל ולא שב לעבודתו. כאמור, התובע נבדק ביום 23.12.2018, ובחוות הדעת נרשם בפתח פרק הבדיקה: "התובע מתהלך בקושי עם צליעה אנטלגית ניכרת על רגל ימין ונזקק לקביים" (עמוד 2).

7) לאחר עיון בחומר הרפואי שהוצג לו ולאחר בדיקתו, מצא המומחה כי בתאונה הנדונה נגרם לתובע שבר מרוסק של הפלטו-הטיביאלי בברך ימין. השבר התחבר אך נותרה אי-סדירות בשני המדורים (בעיקר במדור הלטרלי). בבדיקה אובחנה צליעה אנטלגית ניכרת, דלדול שרירים, הגבלת תנועות וגם רגישות לטרלית עם סימן שחיקה חיובי. המומחה העמיד את שיעור הנכות הרפואית על 20% לפי סעיף 35(1)(ג) בתוספת שבתקנות הביטוח הלאומי (קביעת דרגת נכות לנפגעי עבודה), התשט"ז-1956 (להלן: "תקנות המל"ל").

8) בנוסף, בעקבות הטיפול הניתוחי שכלל קיבוע חיצוני ופציוטומיות, נותר התובע עם שתי צלקות נרחבות על-פני השוק ועוד שש צלקות עגולות, זאת לצד אזור נרחב אשר נצפה של נטילת שתל עצם. המומחה העמיד את נכותו האסתטית של התובע בשיעור 20% לפי סעיף 75(1)(ג) בתקנות המוזכרות.

9) המומחה העריך גם כן, כי התובע סבל מנכות מלאה מיום התאונה ועד יום 30.11.2018 (תקופה של כ-14 חודשים).

10) ביום 3.3.2019 נשלחו למומחה שאלות הבהרה של בא-כוח התובע, עליהן השיב ביום 24.3.2019. בתשובתו, שלל המומחה קיומו של קשר סיבתי גרימתי בין הממצא הרנטגני בעמוד השדרה המותני לבין התאונה. המומחה הגיע למסקנתו לעיל בעיקר על סמך התיעוד הרפואי הקיים מעברו של התובע.

11) המומחה לא נתבקש על-ידי מי מהצדדים להיחקר על חוות דעתו. על כן, בהעדר תשתית משכנעת שמצדיקה סטייה ממסקנותיו, נקבע בזאת כי נכותו הרפואית המשוקללת של התובע היא בשיעור 36%.

<u>ראיות הצדדים</u>

12) מטעם התובע הוגשו תצהירי עדות ראשית שלו ושל אשתו. שניהם העידו במשפט. מטעם הנתבעת הוגש תדפיס דו"ח של המוסד לביטוח לאומי (המל"ל), מיום 25.12.2019, שעניינו רציפות תעסוקתית (להלן: "דו"ח רציפות ביטוח") וגם הוזמנה תעודת עובד ציבור מהמל"ל.

<u>דיון והכרעה</u>

13) לאחר שעיינתי במכלול החומר הקיים בתיק ולאחר ששמעתי את עדות התובע ואשתו והתרשמתי מהן, וכן לאחר שנתתי את דעתי למחלוקות שבין הצדדים, קובע בזאת כי סך הפיצוי המגיע לתובע בגין התאונה מושא התובענה יהיה כמפורט להלן.

<u>נזק לא ממוני - כאב וסבל</u>

14) התובע עותר לפיצוי בראש נזק זה על בסיס נכות משוקללת 26% בניכוי גיל ובתוספת 82 ימי אשפוז ורכיב הריבית, ובסך-הכל 85,625 ₪ (שורה 21, עמוד 23). הנתבעת טוענת

מנגד, כי יש לפצות את התובע בראש נזק זה בסך 65,020 ₪ זאת על בסיס 25 יום אשפוז (שורות 4-9, עמוד 33).

15) בהינתן תאריך הלידה של התובע (יליד חודש נובמבר 1972), מועד התאונה (3.10.2017), שיעור נכותו הרפואית המשוקללת (36%), מספר ימי האשפוז עקב הטיפולים ושני הניתוחים (33 ימים)[1], נקבע בזאת גובה הפיצוי המגיע לתובע בראש נזק זה, לאחר ניכוי גיל, בסך (מעוגל) 68,900 ₪.

הפסדי שכר ואובדן זכויות סוציאליות

16) התובע טוען, כי הוא בעל השכלה של שבע שנות לימוד ועבד עבודות פיזיות בלבד. בעקבות התאונה הוא מתקשה בפעילות פיזית, בעמידה, בהליכה, בנשיאת משקל ומתהלך בצליעה. לאחר התאונה, הוא ניסה לשוב לעבודתו אך לאחר תקופה קצרה בת עשרים יום הוא עבד מספר שעות כל יום, ולכן הוא נאלץ לעזוב את עבודתו בהוראת הרופא התעסוקתי. לאחר מכן הוא לא שב לעבודה. התובע טוען, כי הסיכויים כי ימצא עבודה לאור גילו, השכלתו ומצבו הגופני, הם קלושים ביותר, מכאן שיש לחשב את פיצוייו בהתבסס על אובדן מלא של כושר העבודה.

17) התובע מוסיף, כי עובר לתאונה שכרו החודשי הממוצע היה 7,200 ₪. אז, הוא עבד כאיש תחזוקה בבית ספר יסודי במזרח העיר ירושלים. ואולם, בעקבות התאונה חלה ירידה משמעותית בתפקודיו בכל המישורים. הוא שב לעבודתו לתקופה קצרה אך כאמור הוא נאלץ לעזוב. לאחר מספר ועדות רפואיות, הוחלט ביום 16.12.2020 על-ידי מעסיקתו להפסיק את העסקתו מאחר וועדה רפואית מיום 2.12.2019 קבעה שהתובע אינו כשיר לתפקיד עובד אחזקה ולא לכל תפקיד אחר שכרוך בהליכה ועמידה ממושכת וטיפוס, ומאחר ואצל מעסיקתו לא נמצאו משרות פנויות שיכולות להתאים לו עקב מגבלותיו. בגין

[1] לפי סיכום אשפוז מיום 26.10.2017, תקופות האשפוז הן: מיום 3.10.2017 עד יום 4.10.2017, מיום 4.10.2017 עד יום 17.10.2017 ומיום 17.10.2017 עד יום 26.10.2017 (בסך-הכל 24 ימים). לפי סיכום אשפוז מיום 11.1.2018, תקופות האשפוז הנוספות הן: יום 17.12.2017 וכן מיום 4.1.2018 עד יום 11.1.2018 (בסך-הכל 9 ימים). יש לציין כי בסיכום האשפוז האחרון, צויינה גם תקופה מיום 17.12.2017 ועד יום 4.1.2018 בה שהה התובע "בחופשה". תקופה זו לא נלקחה בחשבון.

העבר, עותר התובע לפיצוי בגובה 180,000 ₪ בצירוף ריבית (שורה 6, עמוד 22), ובגין העתיד הוא עותר לפיצוי בגובה כ-1,400,000 ₪ (שורה 2, עמוד 23).

18) הנתבעת טוענת מנגד שהתובע נפגע במגוון פגיעות אורתופדיות שלכל אחת מהן יש משקל נמוך יחסית. הנכות הזמנית שלו הסתיימה בחודש נובמבר 2018 ומאז הוא לא השתדל ולא התאמץ להמשיך לעבוד או לאתר עבודה חדשה שמתאימה לכישורים שלו, שכן לתפיסתו הוא לא יעבוד יותר. לגישת הנתבעת, אדם שבוחר לא לעבוד למרות שנכותו מאפשרת לו לעשות כן, לא רואים בהפסדי השכר שלו כמי שנובעים מהתאונה. נכות רפואית בדרגה של נכות התובע אינה מונעת ממנו את האפשרות לעבוד. על כן, אם בית המשפט יסבור שיש מקום לפסוק פיצוי בגין פגיעה בכושר ההשתכרות, על גובה הפיצוי להיות מתון, כך שהפיצוי יהיה בהתאם למחצית הנכות הרפואית שיש לו בתחום האורתופדי, ולא בתחום הקוסמטי. אשר לקביעות הוועדה הרפואית מטעם המעסיקה, למעט העובדה לפיה לא המשיכו להעסיק את התובע שם, לא ניתן להסתמך על קביעות מומחי התעסוקה של ועדות אלו שכן לא מדובר במומחים מטעם בית המשפט.

19) ביחס לעבר, סבורה הנתבעת כי סך נזקו של התובע הוא בסך 7,000 או 14,000 ₪ (שורות 29-32, עמוד 29) שמבוסס על ממוצע שכר 6,500 ₪. ביחס לעתיד, מציעה הנתבעת פסיקת פיצוי "מתון" בלבד (שורה 6, עמוד 30).

20) עיינתי בראיות שהוגשו, שמעתי את העדויות ונתתי את דעתי לפולמוס שבין הצדדים בנדון. כעולה מהחומר הרפואי, פגיעתו האורתופדית של התובע עקב התאונה הייתה קשה. היא הצריכה שני ניתוחים ברגלו ותהליך הטיפול כלל קיבוע חיצוני ללא דריכה על הרגל ושתלי עור. לפי המומחה, התובע סבל מנכות בשיעור 100% למשך כ-14 חודשים (עד יום 30.11.2018). האמור עולה בקנה אחד עם אישורי הרופאים התעסוקתיים מיום 12.6.2018 (לפיו התובע אינו מסוגל לשוב לעבודתו עד יום 31.8.2018) ומיום 15.8.2018 (לפיו התובע אינו מסוגל לשוב לעבודתו כאמור עד יום 30.11.2018).

21) לפי אישור המעסיקה מחודש פברואר 2019, היקף משרתו של התובע צומצם ל-50% החל מיום 1.8.2018, והחל מיום 1.2.2019 הוא יצא לחופשה ללא תשלום (חל"ת) בגין מחלה

ארוכה. התובע טוען בתצהירו, כי למעשה, מחודש פברואר 2019 ואילך, הוא לא עבד ולא קיבל שכר (סעיפים 22-23 בתצהיר). עדות זו בתצהיר לא נסתרה.

22) זה המקום להעיר גם, כי לפי אישור רופא תעסוקתי מיום 11.12.2018, צוין שהתובע אינו מסוגל לשוב לעבודתו עד יום 28.2.2019; לפי אישור מיום 26.2.2019 צוין: "כעת עדיין אינו מסוגל לעבוד וזקוק להמשך חופשת מחלה עד ל31.03.2019. לאחר מכן החל מ01.04.2019 נבצע ניסיון חזרה לעבודה דרך קיצור שעות. בפועל החל מ01.04.2019 נמליץ לנ"ל לעבוד בהיקף של 4 שעות ליום בחצי משרה. תקופת המגבלה לעבוד חצי משרה חודש אפריל". לפי אישור רופא תעסוקתי מיום 2.5.2019 ניתנה המלצה לפיה התובע עודנו זקוק להמשך מנוחה ומדובר בהחלמה ארוכת טווח וכי קיים צורך בטיפול ממושך. לפי האישור האמור, התובע "אינו מסוגל לחזור לעבודתו ולהמשיך לעבוד בתפקידו המוצהר" וזאת לתקופה ארוכה וללא הגבלת זמן.

23) כאמור, ביום 16.12.2020 מחלקת משאבי אנוש במעסיקה הודיעה, כי לפי מסקנת ועדה רפואית מיום 26.11.2019, התובע נמצא לא כשיר לתפקידו כעובד אחזקה ולא לכל תפקיד אחר הכרוך בהליכה ועמידה ממושכת וטיפוס. על כן, משלא נמצאו לו משרות פנויות שיכולות להתאים למגבלותיו, הוחלט על העברת עניינו למחלקת פרישה "לטיפול בסיום שירותו". בהקשר זה, לא ברור מה המועד המדויק מבחינה פורמאלית של הפסקת יחסי העבודה מול המעסיקה. לא ברור גם כן, אם בכלל התובע כבר סיים את עבודתו אצל המעסיקה. כך או כך, סבורני כי שעה שהמעסיקה כבר הודיעה לעובד שהיא מעבירה את עניינו למחלקת פרישה לצורך טיפול בסיום שירותו, הרי מנקודת זמן זו מתחיל למעשה פרק חדש בחיים התעסוקתיים, כפי שיובהר להלן.

24) אשר לבסיס שכרו של התובע לצורך אומדן הפיצויים, לפי הנתונים המצטברים בתלוש שכרו עבור חודש 09/2017, שכרו החודשי הממוצע הוא 7,119 ₪[2] (סך 7,262 ₪ מוצמד להיום).

[2]) לאחר ניכוי מס הכנסה שנתי מצטבר 918 ₪ משכר שנתי מצטבר 64,989 ₪, וחילוק התוצאה ל-9 חודשים

25) לפי תלושי השכר שהוצגו ויתר האישורים של המעסיקה, אם כן, קיימות שלוש תקופות רלבנטיות לחישוב הפיצויים: תקופה ראשונה: ממועד התאונה ועד חודש ינואר 2019 (ועד בכלל), בתקופה זו עולה התמונה הבאה: ביחס למרבית התקופה, שולם שכרו של התובע. עם זאת, עבור חודש 08/2018 לא שולם שכר כלל ועבור החודשים 10/2018 ועד 01/2019 שולם מחצית השכר. תקופה שנייה: החל מחודש 02/2019 ועד יום 16.12.2020 כ-22.5 חודשים), בתקופה זו לא שולם שכר לתובע. תקופה שלישית: מיום 16.12.2020 ועד היום (כ-5 חודשים).

26) על-יסוד זאת, משמדובר בנזק מיוחד שהוכח, עבור התקופה הראשונה נפסק לתובע פיצוי כשהוא כולל ריבית מאמצע התקופה[3] בסך מעוגל 22,400 ₪[4]. עבור התקופה השנייה, נפסק לתובע פיצוי כשהוא כולל ריבית מאמצע התקופה[5] בסך מעוגל 165,700 ₪[6]. עבור התקופה השלישית[7], נפסק לתובע פיצוי לפי 30% שיעור גריעה מכושר ההשתכרות וכשהוא כולל ריבית מאמצע התקופה[8], בסך מעוגל 10,900 ₪.

27) לעניין התקופה השלישית[9] שבה כבר הודיעה המעסיקה לתובע כי היא תטפל בהפסקת שירותו (וכאמור, לא ברור אם העסקתו הופסקה אם לאו), אך בדומה גם לתקופת העתיד, סבורני שיש להעמיד את שיעור הגריעה מכושר ההשתכרות שלו על 30% בלבד.

אנמק.

28) התובע סובל מנכות רפואית אורתופדית בברך שלו בשיעור 20%, זאת לצד נכות אסתטית בשיעור דומה נוכח ריבוי הצלקות סביב הניתוחים. לפי הגדרתה בסעיף 35(1)(ג) בתקנות המל"ל, הנכות בברך קיימת לה השפעה בינונית על כושר הפעולה. התובע מתהלך ב-"צליעה אנטלגית ניכרת", נזקק לקביים לשם תנועה, דבר שמעיד על הקושי ביציבות, בעמידה, ובכלל, מעיד על הקושי הגלום בביצוע פעולות פיזיות שמצריכות מאמץ של גפיו

---

[3] מיום 15.11.2018
[4] החישוב נעשה לפי: סך 7,262 ₪ (חודש 08/2018) + 50% * (סך 7,262 ₪ * 4 חודשים)
[5] מיום 1.2.2020
[6] מחודש 02/2019 (בכלל) ועד יום 16.12.2020 (סך 7,262 ₪ * 22.5 חודשים)
[7] מיום 16.12.2020 ועד היום (סך 7,262 ₪ * 5 חודשים)
[8] מיום 1.3.2020
[9] מיום 16.12.2020 ועד היום

התחתונות, בפרט, ברך ימין (ראו גם תלונות התובע לפני המומחה). התובע העיד בתצהירו (סעיף 15) שהוא מתקשה בהליכה, בעמידה ממושכת, וגם סובל מכאבים מהשבר ומהצלקות. בנושא האחרון, ריבוי הצלקות ושיעורן כפי שנקבע בחוות הדעת, לפי תקנות המל"ל מדובר בצלקות נרחבות ובאיזורים מרובים.

בעדותו בבית המשפט העיד התובע כי ככלל, הוא נעזר בקב אחד ואולם כשיש כאבים הוא נעזר בקביים (שורות 1-7, עמוד 4). עדות זו נתמכת בעדות אשתו לפיה: "כשיש לו כאבים הוא משתמש בשניהם, אבל כשאין לו כאבים והוא יכול ללכת הוא ישתמש רק באחד מהם" (שורות 29-30, עמוד 18). התובע העיד גם כי ביום הדיון: "החלקתי, נהיה לי פתאום כמו רעידה ברגל וזה גורם לי ליפול" (שורות 3-4, עמוד 11). אשתו העידה: "כל הזמן הרגל שלו מחליקה, הוא צריך להיות עם עוד עוזר" (שורה 24, עמוד 18).

29) הן הנכות הזמנית שהעריך המומחה הן אישוריו העוקבים של הרופא התעסוקתי ושהותו הממושכת של התובע בחופשת מחלה על-יסוד זאת, מבססים את המסקנה לפיה התובע לא היה מסוגל למלא אחר משימות ומטלות תפקידו כאיש תחזוקה. אישור המעסיקה מסוף שנת 2020 אף מעיד על כך שלא היה ניתן לשלבו בתפקידים אחרים אצלה נוכח מגבלותיו הרפואיות. בנושא זה אעיר, כי אמנם לא הוצג תיקו האישי של התובע אצל המעסיקה, אלא שמנגד, לא הונחה תשתית ראייתית שסותרת את העובדה לפיה התובע לא שב לעבודתו על-יסוד אישורי מעסיקתו מטעמים רפואיים. עוד אעיר, כי גם מהמסמכים אשר הוצגו בהליך[10], ניתן להבין שהתובע עובד אצל המעסיקה (תחילה כעובד ניקיון) עוד משנת 2002, כך שבמועד התאונה היה בעל ותק של 15 שנה. בנסיבות אלו, יש יסוד סביר להניח ולהאמין כי המעסיקה כן שקדה לאתר עבור התובע תפקיד חלופי שיתאים למגבלותיו התפקודיות אך לדאבון הלב, זה לא נמצא. נזכיר, המעסיקה שילמה את שכרו של התובע, אף שלא עבד בפועל, כמעט מרבית התקופה הראשונה לאחר התאונה. התובע העיד: "כשהלכתי אליהם אמרו לי כאילו העבודה שלך היא אחזקה ודברים כאלה ואתה לא יכול לעשות את זה, אז נשלח אותך לשבת מאחורי מסך של מחשב, ואני פשוט לא מבין עברית אז לא יכולתי. כי אין לך את הכח לעמוד על הרגל ולהרים דברים, אז אין לך סיכוי" (שורות 10-13, עמוד 12).

[10] תדפיס של מחלקת משאבי אנוש בעירייה, מחודש 02/2019, וגם דו"ח רציפות הביטוח מיום 25.12.2019

30) אשר לנתונים האישיים של התובע, קיים יסוד סביר להניח שהעדר ההשכלה וההכשרה המקצועית שלו לא תרמו - בלשון המעטה - כדי להתגבר על הקושי התעסוקתי האמור. על כן, עד שהוחלט להתחיל בסיום העסקתו אצל המעסיקה, מקובלת עליי עתירת התובע לפסוק לו פיצוי מלא, מאחר והוכח שלא עבד אותה תקופה ולא קיבל שכר עבודה בגין זאת, עוד מחודש 02/2019.

31) לאחר תקופה זו ולעתיד, אינני רואה עין בעין עם התובע את שיעור הגריעה מכושר השתכרותו. כזכור, התובע גורס כי יש להעמיד את שיעור הגריעה על 100%, קרי: אובדן כושר מלא. בנושא זה, אמנם אפשרויות התעסוקה שבפניו צומצמו באופן משמעותי, אך לדידי הוא לא נעדר כושר מוחלט מעבודה ונראה שהוא יכול להתאמץ ולחפש, ובשקידה סבירה גם לאתר מקומות עבודה שיכולים להתאים למגבלותיו הרפואיות, כגון עבודות שאינן כרוכות בהליכה או עמידה ממושכת על הרגליים וגם אינן דורשות תנאי השכלה או הכשרה מקצועית מיוחדים (לדוגמא: מוכר בחנות, סדרן עבודה, נהג רכב וכו'). שיעור הנכות אמנם אינו נמוך, אך גם אינו גבוה. התובע עוד לא עבר לשנות ה-50 לחייו ונראה שכוחו במותנו.

32) על כן, לאור האמור, אך בהתחשב בנכויותיו הרפואיות (ולעניין זה לדידי יש מקום ליתן ביטוי גם לנכות הפלסטית נוכח ריבוי הצלקות ודברי התובע לפיהן הוא סובל מכאבים בגללן), זאת גם בהתחשב בכך שהוא נעדר השכלה או הכשרה מקצועית, סביר בעיניי להעמיד את שיעור הגריעה מכושר השתכרותו על 30%.

33) לפני סיום הדיון בפרק הפסדי העבר אציין, כי לא נעלמו מעיניי הנתונים המופיעים בדו"ח רציפות הביטוח. לפי דו"ח זה, שכרו השנתי של התובע בשנת 2016 הוא 78,524 ₪ (ממוצע חודשי 6,543 ₪). שכרו השנתי בשנת התאונה 2017 הוא זהה לחלוטין לזה משנת 2016. כך גם ביחס לשנת 2018, השכר השנתי זהה לשנתיים שקדמו לה אף שמתלושי השכר באותה שנה (ראו תלוש של חודש 09/2018) עולה כי לא שולם שכר כלשהו לתובע ובחודשים העוקבים שולם לו מחצית מהשכר בלבד. עוד לפי הדו"ח האמור, בחודש 01/2019 קיבל התובע, לכאורה, שכר עבודה בסך זהה (78,524 ₪) ובהמשך יצא לחל"ת. לא ברור פשר סכומי ההכנסות הזהים בכל השנים משנת 2016 ואילך.

לא ברור גם כן מדוע אין הלימה בין תלושי החודשים 01/2019 ו-02/2019 לבין ההכנסה מחודש 01/2019 לפי הדו"ח כאמור לכאורה. למשל: בנתונים המצטברים של תלוש חודש 02/2019 אין כל אינדיקציה לתשלום סך 78,524 ₪ עוד בחודש ינואר 2019 כפי שדווח למל"ל. מכאן, לא מצאתי להתבסס על נתוני הדו"ח האמור לצורך קביעת בסיס השכר של התובע או לשם אומדן הפסדי העבר. זה המקום לציין, כי כאשר עומת התובע עם הדו"ח באופן זה שנאמר לו כי עבד חודשיים לאחר התאונה ולא 20 יום כטענתו, תשובתו הייתה חד-משמעית והותירה רושם אמין: "לא. אין סיכוי. עבדתי 20 יום כי הרופא שהלכתי אליו אמר אני אתן לך לעבוד 2 חודשים אתה תתפקד. ניסיתי ללכת לעבודה, לא (שיבוש בהקלטה) ישבתי כל הזמן על הכסא כמו, (שיבוש בהקלטה) ביקשו ממני להרים כסאות, שולחנות, לא יכולתי לעשות את זה. אפילו ב-20 יום שעבדתי בהם, ישבתי ולא עשיתי כלום" (**שורות 31-33 ו-1-2, עמודים 8 ו-9 בהתאמה**).

34) ביחס לעתיד, נפסק לתובע פיצוי בסך (מעוגל) 371,700 ₪. הסכום האמור משקף בסיס שכר 7,262 ₪, שיעור גריעה מכושר ההשתכרות 30% ומקדם היוון מתאים עד גיל 67 (170.6).

35) אשר לאובדן זכויות סוציאליות, נפסק בזאת לתובע בראש נזק זה פיצוי שמחושב לפי שיעור 12.5% מסך הפסדיו הכספיים, ובסך (מעוגל) 71,300 ₪.

36) לסיכום פרק זה, בגין הפסדי השכר בעבר נפסק לתובע פיצוי בסך 199,000 ₪. בגין הגריעה מכושר ההשתכרות, נפסק לתובע פיצוי בסך 371,700 ₪. בגין אובדן זכויות סוציאליות, נפסק פיצוי בגובה 71,300 ₪.

<u>עזרת הזולת</u>

37) התובע טוען, כי בעקבות התאונה ותקופת אי-הכושר הממושכת (14 חודשים) בה היה מרותק למיטתו, הן באשפוז והן בבית, הוא נזקק לעזרת בני משפחתו. התובע עותר לפיצוי בראש נזק זה ביחס לתקופת העבר לפי 2,000 ₪ חודשיים למשך 14 חודשים ובסך-הכל 28,000 ₪. ביחס לעתיד, עותר התובע לפיצוי גלובלי בסך 150,000 ₪.

38) הנתבעת טוענת מנגד, כי התובע קיבל עזרה אך ורק מבני משפחתו, התובע לא קיבל עזרה בשכר. עבור עזרת בני המשפחה יש לפצות את התובע בסכום מתון בלבד.

39) לאחר שנתתי את דעתי לטענות הצדדים בנדון, ביחס לעבר, סבורני כי יש להעמיד את הפיצוי על סך 20,000 ₪ וביחס לעתיד על סך 50,000 ₪.

40) אשר לתקופת העבר, הסכום האמור כולל פיצוי עבור שתי תקופות: תקופה ראשונה - תקופת אי-כושר מלא, מיום התאונה ועד יום 30.11.2018 (14 חודשים). בתקופה זו עבר התובע שני ניתוחים לסירוגין. התובע העיד בתצהירו (סעיף 8) כי במשך תקופות הטיפולים והשיקום סעדו אותו בני משפחתו והם גם ליוו אותו לטיפולים, כפי שהם עושים גם כיום. בסעיף 15 בתצהירו, העיד כי הוא מתקשה כיום בעבודות משק הבית. חיזוק לעדות התובע, קיים בעדות אשתו בתצהירה (סעיפים 7-8). עוד העידה אשתו בתצהירה (סעיף 10), כי בעלה נזקק לטיפולים רפואיים רבים ובני המשפחה עוזרים לו רבות במיוחד בהסעה לטיפולים, הכנת אוכל, "סיוע באמבטיה, שירותים וכיו"ב".

בעדותה במשפט העידה העדה, כלהלן (שורות 33 ו-1-10, עמודים 17 ו-18 בהתאמה):

> "עו"ד עוזי לוי: אבל למה היית צריכה ללכת איתו, למה הוא לא הלך לבד?
> גב' .....: אתמול הוא פשוט לא נרדם בכלל מהרגל שלו,
> כ.ה. מוחמד חאג' יחיא: תרימי את הקול. כן.
> עו"ד עוזי לוי: למה היית צריכה ללכת איתו?
> גב' .....: קודם כל הוא לא יכול לבד. אתמול היה לו ממש כאבים בגלל זה, כאב לו ממש.
> עו"ד עוזי לוי: כל פעם שהוא הולך לקופת חולים את הולכת איתו?
> גב' .....: כן, לרוב אני הולכת איתו.
> עו"ד עוזי לוי: יש פעמים שהוא הולך לבד בלעדיך?
> גב' .....: לא, הוא לא הולך אף פעם לבד. או אני אם אני לא מרגישה טוב, או הבן שלי או הבת שלי מלווים אותי"

41) ובכן, פגיעת התובע ברגלו אינה קלה. הוא נזקק לשני ניתוחים, לקיבוע חיצוני, שתלי עור ופלטינה. התובע מתהלך עם צליעה ונזקק לקביים. הוא שהה בתקופת אי-כושר מלא למעלה משנה לאחר התאונה. ברי, כי תהליך ההחלמה והשיקום היה ארוך ומורכב, ולכן סביר שהתובע נזקק לסיוע מבני משפחתו במהלך תקופה זו, סיוע שהוא מוגבר ממה

שמקובל בין בני המשפחה, לרבות ובעיקר למימוש הצרכים הבסיסיים השוטפים (מזון ומרחץ וכו'), סיוע בניוד - במיוחד במהלך האשפוזים - ולאחר מכן, השגחה בתקופת ההחלמה והשיקום, ליווי לטיפולים ועוד. סכום הפיצוי בגין תקופה זו הוא 14,000 ₪ שמשקף 1,000 ₪ חודשיים.

42) תקופה שנייה: מיום 30.11.2018 ועד היום (כ-30 חודשים). ביחס לתקופה זו נפסק סכום גלובאלי 6,000 שמשקף במידה רבה תשלום חודשי עבור שעה שבועית כאשר עלות שעה מוערכת היא 45 ₪. אין ספק שהתובע לא שב לקו הבריאות והוא נותר עם מגבלות תפקודיות, צליעה וקשיים בביצוע מטלות פיזיות שכרוכות בעמידה או הליכה. מטבע הדברים, אדם שנזקק לקביים מתקשה גם בהרמת משאות כל שכן משא דברים כבדים, עלייה במדרגות, תרומה במשק הבית וכו. מצד שני, כאמור לעיל, שיעור נכותו הרפואית האורתופדית אינו גבוה במיוחד וגם לא הוכח שמצבו כפי שהיה סמוך לאחר התאונה נמשך עד היום, כך שניתן להתרשם שהתובע חרף קשייו, מסוגל לבצע בעצמו את צרכיו הבסיסיים בחיי היום-יום אך עודנו נזקק לסיוע וליווי בניוד ולטיפולים.

43) ביחס לעתיד, נוכח מגבלתו הרפואית, טיבה ומיקומה, לרבות התקדמותו עם הגיל, סביר שהתובע ימשיך להזדקק לסיוע בני משפחתו או הזולת לצורך המשך טיפוליו, הניוד וכו'. נפסק לתובע פיצוי בסך גלובאלי 50,000 ₪, כאשר סכום זה משקף במידה מסוימת פיצוי חודשי בסך כ-200 ₪ (שעה שבועית בעלות 45 ₪) ועד תום תוחלת חיים בגיל 81 (מקדם היוון 250).

<u>הוצאות רפואיות וניידות</u>

44) התובע טוען שהוא נזקק לטיפולים רפואיים רבים ושונים לרבות פיזיותרפיה ונמצא במעקב רפואי. לדבריו, הוא נשא בהשתתפות העצמית בתרופות הכלולות בסל הבריאות, נסיעות לטיפולי פיזיותרפיה, נסיעות לביקורי רופאים, אביזרים רפואיים אורתופדיים ובדיקות שונות, ולשם כך הוא צירף חלק מהקבלות. התובע עותר לפיצוי בראש נזק ביחס לעבר בסך 20,000 ₪ וביחס לעתיד הוא עותר לפיצוי גלובלי בסך 100,000 ₪.

45) הנתבעת טוענת מנגד, כי אין לפצות את התובע בראש נזק זה מאחר ולא הוכח במשפט. מלוא ההוצאות הרפואיות של התובע מכוסות במסגרת סל הבריאות. אשר להוצאות נסיעה, התובע צירף קבלות זהות שהן בסמיכות זמנים ועדותו בנדון לא הייתה מהימנה. עם זאת, על מנת שלא יקופח עבור התקופה הראשונה שלאחר התאונה, מציעה הנתבעת לפצות את התובע בסך 1,000 ₪. ביחס לעתיד, משלא הוכח כל צורך בטיפול רפואי בעתיד שסוטה ממה שניתן לפי סל הבריאות, אין לפסוק לתובע פיצוי בגין הוצאות רפואיות עתידיות. ולעניין הוצאות הניידות, טוענת הנתבעת כי גם כאן, אין לפסוק פיצוי מאחר ודרגת הנכות אינה מצדיקה פסיקת סכום פיצוי כלשהו.

46) לאחר שנתתי את דעתי לטענות הצדדים, הגעתי לכלל דעה כי יש מקום לפסוק לתובע פיצוי בראש נזק זה, עבור הוצאות רפואיות וניידות, בסך גלובאלי 30,000 ₪ כאשר זה מחולק באופן שווה בין העבר לעתיד.

47) אשר להוצאות הרפואיות, מקובלת עליי טענת הנתבעת לפיה רוב טיפולי התובע וההוצאות מכוסות בסל הבריאות וברפואה הציבורית. התובע לא הצביע על טיפולים מיוחדים שלא ניתן להשיג במסגרת האמורה. אשר להוצאות הניידות, כפי שעולה מהקבלות אשר הציג התובע, עולה תמונה מורכבת. מצד אחד, אמנם הוצגו קבלות רבות עבור נסיעות במונית דבר שיכול לעלות בקנה אחד עם צורכי התובע לגשת לטיפולים בתקופות שלאחר פגיעתו. ברם, מעיון בקבלות עצמן הן מעוררות מספר תהיות: אף שמדובר בתקופה ארוכה יחסית אליה מתייחסות הקבלות (2017-2019), כמעט כולן הוצאו על-ידי שני נהגים (ר.ק ו-ג.ק.) בלבד; מרבית הקבלות על סכומים עגולים ולעניין זה לא מצאתי תשובות מניחות את הדעת בעדות התובע במשפט אף שנשאל לעניין זה (עמודים 5-6). על אף האמור, ללא ספק, התובע שצולע ומתנייד בעזרת קביים, הוא נזקק לסיוע בניוד ממקום למקום, ולכן שימוש מוגבר בתחבורה ציבורית כמו מונית, הוא סביר והגיוני בנסיבות העניין.

<u>קצבה מחברת הביטוח</u>

48) במהלך עדות התובע בדיון ההוכחות התברר, כי מספר חודשים עובר לדיון הוא קיבל סך כ-115,000 ₪ מקופת הפנסיה שלו (עמוד 13). הנתבעת גורסת, כי אם מדובר בכספי פנסיה כי אז סכום זה הוא בר-ניכוי ועל התובע להוכיח מה טיב הסכום האמור. הנתבעת עתרה

למתן צו שמופנה למעסיקה אשר תבהיר אם יש לה זכות חזרה כלפי המבטחת (הנתבעת) לעניין סכום זה, ולמצער, להקפיא סכום בגובה הסכום האמור מתשלום הפיצוי עד בירור נושא זה. הנתבעת התבססה בטיעוניה בנדון על פסק הדין בעניין ע"א 7696/09 אילנה עמיר נ' חברת החשמל לישראל בע"מ (12.5.2011) (להלן: "עניין עמיר").

49) התובע שגורס מנגד כי לא מדובר בקצבת פנסיה אלא בקצבה בגין נכות, הגיש לאחר דיון ההוכחות לתיק בית המשפט מקבץ מסמכים לתמיכה בטענתו דנן. על מקבץ זה, השיבה הנתבעת כי נדרש מכתב מקרן הפנסיה לפיו אין זכות חזרה לנתבעת בגין הסכום ששילמה (הקרן) לתובע.

50) ובכן, לפי פסק דינו של בית המשפט העליון בעניין רע"א 7946/09 מקפת החדשה ניהול קרנות פנסיה ותגמולים נ' יעל אנוך (29.2.2012), אם התשלומים המשולמים מקרן הפנסיה מסווגים כתשלומים לפי חוזה ביטוח לעניין סעיפים 81 -86 בפקודת הנזיקין [נוסח חדש], הרי תשלומים אלה אינם בני-ניכוי מהפיצוי הנפסק לניזוק שכן אין מדובר בהטבת נזק, וכך צוין בדברי הרקע בסעיף 5 בחוות דעתו של המשנה לנשיאה (כתוארו אז), כבוד השופט א' ריבלין:

> "המסקנה העולה מכל האמור היא שאם יסווגו התשלומים ממקפת כתשלומים לפי חוזה ביטוח, כי אז יש להורות שהם לא ינוכו מן הפיצויים למשיבים-הניזוקים וכי מקפת אינה זכאית לשיפוי בגינם מאת חברת הביטוח (של המזיק). לעומת זאת, אם יסווגו התשלומים ממקפת כתשלומים שאינם לפי חוזה ביטוח – או כתשלומים מאת "תאגיד המבטח את חבריו בלבד" (כלשון סעיף 4 לחוק הטבת נזקי גוף) – כי אז יש להורות על ניכוים מן הפיצויים ולחייב את חברת הביטוח של המזיק בשיפוי מקפת בגינם"

51) בית המשפט העליון חידד בעניין עמיר לעיל (סעיף 8), כי הסיווג של תשלומים ששולמו על-ידי קרן פנסיה, אם כתגמולי ביטוח או כתשלומי פנסיה, נגזר ממהות התשלום ותנאי החוזה מכוחו שולמו התשלומים. הנטל להוכיח אם הסכום המשולם על-ידי קרן הפנסיה הוא תגמולי ביטוח ולכן פטור מניכוי, מוטל על הטוען זאת.

52) בעניינו של התובע דה-כאן, מקבץ המסמכים שהגיש לאחר הדיון כולל טופס שכותרתו בקשה לתשלום "קצבת נכות" ואשר מוגש ל-"מנורה מבטחים", כאשר במסגרת הטופס

האמור (חתום ביום 9.2.2020) מסביר התובע את תלונותיו ומועד אובדן כושר העבודה שלו. לטופס האמור נלווה דף שכותרתו "דף מידע - הגשת בקשה לקצבת נכות", ובדף זה קיים הסבר ביחס למי נתונה הזכאות לקצבת נכות, בין השאר, מי שאיבד עקב אירוע ביטוחי שיעור מסוים לפחות מכושר עבודתו. עוד במקבץ המסמכים האמור, צורף מכתב של קרן הפנסיה "מנורה מבטחים", מיום 18.5.2020, וכותרתו "אישור הגשת תביעה לתשלום גמלה מקרן הפנסיה מנורה מבטחים פנסיה" זאת לתשלום "גמלת נכות" עקב אירוע מיום 3.10.2017. בנוסף, הציג התובע תלוש שכר של קופת הפנסיה "מבטחים החדשה", עבור חודש 09/2020 שבו מופיע באופן מפורש לצד "סוג הפנסיה", ההגדרה "נכות", וכי התשלום בוצע על-ידי "מבטחים החדשה" כאמור. לפי הסכומים המצטברים באותו תלוש, הסכום המצטבר כפי שדווח למס הכנסה הוא 173,743 ₪ וסך המס שהורד הוא 27,627 ₪, כך שהסכום ששולם בסופו של דבר לתובע מקרן הפנסיה הוא כ-146,000 ₪, כאשר ככל הנראה חלקו שולם כמקדמה ובהמשך הופיע בתלוש כמפרעה.

53) כך או כך, סבורני, כי יש די בכל האינדיקציות דלעיל כדי לבסס את המסקנה לפיה התשלום אשר קיבל התובע מאת קרן הפנסיה עוד בשנת 2020, יש לסווגו כקצבה מכוח חוזה ביטוח ולכן אינו בר-ניכוי. בין היתר, כאמור, התשלום בוצע על-ידי מבטחים החדשה ולא הקרן הישנה [ראו והשוו: ת.א. (המחוזי - חיפה) 22776-12-09 מגדל מקפת פנסיה וקופות גמל בע"מ נ' המאגר הישראלי (27.3.2011)].

54) בנוסף, בל נשכח גם כי רק בשלהי שנת 2020 הודיעה המעסיקה, כי היא מעבירה את עניינו של התובע למחלקה פרישה לסיום שירותו. ללמדך, שכל ההתנהלות מול קרן הפנסיה שהחלה עוד מחודש 02/2020 ואילך (זמן רב לפני שהוחלט כי יפרוש מעבודתו), אינה אלא למיצוי תביעת הביטוח לקצבת נכות, ותו לא. זאת ועוד, ממועד התשלום בחודש 09/2020 (למצער לפי התלוש) ועד יום הדיון (02/2021) וגם עד היום (06/2021) אין אינדיקציה לכך שקרן הפנסיה פנתה לנתבעת בדרישת שיבוב. אם לא די בכך, לפי ריכוז נתוני הפנסיה של התובע נכון ליום 6.2.2021 אצל אותה קרן פנסיה, עולה כי קיימת יתרה צבורה בסך כ-331,000 ₪, סכום אשר עולה בקנה אחד עם גובה הכנסתו החודשית הממוצעת לצד הוותק התעסוקתי שלו אצל המעסיקה, דבר שמבסס את המסקנה כי לא נעשתה משיכה מצבירה זו.

<u>סיכום</u>

55) הנתבעת תפצה את התובע בסכומים הבאים:

- כאב וסבל: 68,900 ₪
- הפסדי שכר: 570,700 ₪
- הפסד זכויות סוציאליות: 71,300 ₪
- עזרת הזולת: 70,000 ₪
- הוצאות רפואיות וניידות: 30,000 ₪

סך-הכל: 810,900 ₪

56) לסך הפיצוי האמור יתווספו הוצאות משפט ושכר טרחת עורך-דין בשיעור 13% בצירוף מע"מ כדין.

57) הסכומים האמורים ישולמו לתובע, על-ידי הנתבעת, תוך 30 יום, שאם לא כן, הם יישאו הפרשי הצמדה וריבית ממועד פסק הדין ועד מועד ביצוע התשלום בפועל.

זכות ערעור כחוק.

<u>המזכירות - להודיע לצדדים בדבר פסק הדין ולהמציא להם אותו בדואר רשום.</u>

ניתן היום, י"ב תמוז תשפ"א, 22 יוני 2021, בהעדר הצדדים.

מוחמד חאג' יחיא, שופט